

paaføns frem imod Stormen eller bærende denne med sig paa deres Ryg.

„Gødt for dem, der har vel tænkt og godt tænkt,“ tænkte de, der var hjemme i de halvmarke Stuer, hvor man selv midt paa Dagen næppe kunde se at læse en Avis, mens det pib og klappede og brølede omkring en, som om alle onde Ånder var slupne løs over Byen.

Inde i Staldene stod Hestene med oprejste Øren og rystede af Angest, hver Gang Vinden slog ned over Taget og for sløjende forbi Gavlen. Køerne, som man havde maattet drive hjem fra Været, brølede hele Natten om Kap som under en Jdebrand; ja, selv Kattene gik og mjavede hygt, og Hundene kreb omkring med Halsen mellem Benene og knuste uroligt.

Da Vejret endelig stilnede en Smule, var det, at Sneen var kommen med sine hvide Gorder som den fremstormende Hers samaritanske Giertrav, dækkende barmhjertigt al Ødelæggelsens Vederhyggelighed med sin Ustyrlighedsstaabe, skulende de styrte Træer ved Bejene, hobende sig op over de knuste Gærder og oprevne Straatage.

I samfulde fire Nætter og Dage stod Himmel og Jord i et.

Men mange var ogsaa de, der i disse Dage og Nætter hemmeligt ransagede deres Jnderste og i Stilhed opgjorde deres Regnskab med Gud, som om Dommens Time virkelig stundede til. Selv da man om Aftenen paa den fjerde Dag endelig turde begynde at støvle. Sneen fra sine Døre og seje tommetykke Sneelager ned fra Vinbuerne, tænkte mange af dem, der stod bag Ruderne og i det frembrændende Maanefin saa ud over denne store, øde, blaa-hvide Sneerfen, hvortil By og Land og Fjord var bleven forvandlet, hvad vel alt dette kunde „være imod“, d. v. s. om det dog ikke muligvis var et Barfæl, en himmelft Forfyndelse af en eller anden betydningsfuld Begivenhed, der i den nærmeste Fremtid skulde overgaa Byen eller Sognet eller maaske det ganske Land.

Inde i Provstens Studereværelse sad paa denne Aften en ung, fremmed Mand. Han var kommen hertil Dagen forud midt under Snestormens vildeste Raseri og efter forskellige Uventyr paa Landeveje og ufrivillige Ophold i Kroer formeddelt Snehindringer.

Han var middelhøj og tynd af Figur, iført lange, ny, sorte Klæder, hvortil et Par moderne spidsnæsede Sko og et Par Tokrone-store Mansketknapper af Skildpadde dannede en aparte Modfætning. Hans Hoved var lidt lille i Forhold til Kroppens Længde, hans Ansigt blegt og fint, paa en Gang underligt barnligt og halvt gammelmandsagtigt, alt efter som det skiftede Udtryk. Han havde fregnede Hænder, et smukt rødblondt, i Enderne svagt kruset Haar og bløde, lyse Dun paa Hagen og paa den øverste Del af Kinderne.

Lige over for ham i en pompøs Lænestol med Dreklapper og udpolstret Rasklepude — en fuldkommen Tronstol — sad Provst Tønnefesen selv, en imponerende Prælatstiffelse, tre Men' høj, med et fnehvort, tæt fudset Haar, hvorunder man overalt skimtede den røde Hovedbund, et glatraget, blodrigt Ansigt med en opsvulmet, myndigt fremtrædende Underlæbe, lange, tætte, mørke Bryn, der hang som et Par Uvejrsfjæver ned over Øjnene, og en stor kødfuld Næse, hvis Næseboer ligesom visse Rødder var fyldte med stive graa Børster. De hængende Hudposer under Øjnene havde denne askegraa Farve, og Øjnene havde dette ubehageligt stift

sende Blik som hos visse Føls, der lider af Galdeopløb. Hans korte, tykke Hals og blodsprængte Sud tybede paa Anlag for Alpopleri. Men endnu var hans Holdning rank som en Høvdings og udtrykte den uroflørlige Selvtilid.

Hans Paaklædning var hævet over enhver Dabel. Man saa straks, at han satte en Stolt-hed i at bære et Vinneb uden Lybe, og at i det hele hans Person's Udtryk ingenlunde var ham ligegyldigt. Han bar en langskæbet graa Klædesfrakke, en tynd Halskræbe af Guld over en Vest af Bomuldsfjævel og en Rameolskring paa den venstre Pegering, hvilket altsammen bidrog til at give hans Stillefæls forøget Glans. Endelig sad han og røg værdigt af en Rulpipe med langt stift Rør.

Mens Provsten var den, der uafbrudt talte, sad den unge fremmede tavst og med et uroligt anspændt Udtryk i sine smaa blaa underligt dybt-liggende Øjne. Han sad med en ubsluttet Cigar i den ene magre, hvide Haand og drejede febrilsk og ligesom af gammel Vane paa nogle Haar i sit Øverstæg, mens han aandsfraverende saa snart paa Provsten, snart ret ud for sig i Stuen, som Studerelampens Skær fyldte med en grønlig Skumring. Ofte strøg han hastig sit lange Haar bort fra Panden, som for at bortjage forstyrrende Tanker. Men lige saa ofte sank han tilbage til sin forrige Stilling og stirrede med et afspændt Blik tværs igennem Provstens Hoved. Det var, som om Tanker og Beslutninger jagede hinanden i hans Indre og ikke lod ham Ro.

I Nærheden af ham stod Fjeldstønen aaben ind til Dagligstuen, et stort hyggeligt Rum med Tæpper paa Gulvet og en Fremstilling af Kristi Lidelses-historie i Litografier paa Væggene. Her inde sad Provstens Datter under en Hængelampe med rosa-rød Skærm og syede paa et Stramajbroderi.

Alt var stille rundt om. Det var, som om al fremmed Lyd var druknet i Snehaaret der udenfor. Foruden Provstens kraftige Nøst hørttes kun Raskel-ovnsildens hyggelige Vuldren og den ensformige Gierfnappen af en Papegøje, der sad i et Bur inde i Dagligstuen hos Frøkenen og pudse sine segrønne Fjer.

„Hvad jeg i denne Sammenhæng altsaa særlig og med Vægt har ønsket at udtale for Dem er da med saa Ord dette: Det er ikke alene vor Ret, men vor Pligt over for den Herre, vi tjener, og hvis Rige vi under Ansvar forvalter, at hævde Kirkens ubetingede Autoritet og Myndighed. Det skønne gamle patriarkalske Forhold, der forhen bestod mellem Menigheden og Sjelehyrden er — besværligt! — snart en Saga blot! Og hvis er Skjæden? Hvem er det, der nu i Aaringer systematisk om end — som man tør haabe — af Uforstand har undergravet Kirkens Autoritet og nedbrudt Folkets nedarbejdede Respekt for de guddommeligt indsatte Lærere? Er det de saakaldte Fritænkere? De aabenbare, frække Gudsforrædere? Saaledes siges der vel. Men tro dem ikke! Det er falske Nøster! Nej, det er inden for Kirkens egne Rækker, at Forraadnelsen finder Næring. Det er hint ulykkeligevangre Strømning, der som en breder sin giftige Ånde kvalende over Verden. Det er denne Djævelens Opfindelse, disse demokratistiske Friheds- og Lighedsbestræbelser, der under forskellige Navne nu ogsaa har fundet Vej til Kirken og der begyndt deres opløsende Virksomhed, ikke ved enkelte ungdommelige Brudbødder, men — desværre! — ved selve den højestes Tillidsmænd. Hvad skal Enden blive? Jeg spørger Dem, Hr. Pastor Hanshed, hvad skal Enden blive?“

Den unge fremmede var Provstens Kapellan, hvis Antkomst man ikke alene i Præstegaarden, men overalt i hele Sognet havde ventet med Spænding. Ikke mindst Provst Tønnefesen selv havde i Stilhed forberedt sig til denne Modtagelse og i over en Uge daglig fylet i Tanterne med den Belæring, som han nu med bred Selvfølelse foretog for sin unge Lærling. Det saldt ikke ofte i hans Lod at have en saa intelligent Tilhører, der forstod at vurdere en Tankes Klarhed og en Sætnings Form, og han gav derfor sin Betalenhed frit Løb. Han var begyndt med at omtale de allerældste Patriarker, havde dernæst givet en Fremstilling af sit Syn paa hele Jødernes Historie og havde i denne Forbindelse udførlig omtalt nogle indre Stridigheder hos Maffabeerne, som han nemlig fornøjlig tilfældig havde læst noget om i et Tidsskrift. Efter dernæst at have „kastet et Blik“ — som han udtrykte sig — paa Kristendommens Historie, paa Reformationen og Revolutionen, naaede han efter to Timers Forløb at blive færdig med, hvad han kaldte Fundamentet for sine senere Betragtninger, og gik da over til sit egenlige Emne: Sjelehyrdens Stilling i Nutiden i Forhold til Gud, i Forhold til Menigheden og til de verdslige Myndigheder.

Kapellanden var en ganske ung Mand, der netop havde fyldt 25 Aar. Og da det ikke var mere end saa Dage siden, at han af Bøjen havde modtaget den højtidelige Indvielse til sin Præstegerning, var det alene af den Grund ret naturligt, at han villigt lod sin erfarne foresatte uafbrudt besolde Ordet og indskrænkede sig til en bestemt Tilfættning i Ny og Na, naar Provsten ved en Standsning ligesom tilfædgav, at han ventede en saadan. I det hele søgte han sig aabenbart endnu lidt trykket af sin ny Værdighed. Navnlig hver Gang Provsten ved direkte Genvendelser til ham benyttede sig af Tiltaleformen: „Hr. Pastor“, blev han lidt rødt og saa ublæst ned paa sin Støvle-spids.

Provst Tønnefesen vedblev:

„En af de forberedteste Udvælsier paa Menighedslivet for Tiden, om jeg saa maa sige en af Nutidskirkens Kraftnuder, er dette Rolportræt, ganske uvidende Personer, der — læg vel Mærke hertil! — af Præster sendes ud i Landet med Myndighed til at vidne i den hellige Kirkes Navn! Jeg begriber ikke den Blindhed, der maa have slaat visse Embedsbrødre, at de ikke indser, hvor nedbrændende en saadan Fremgangsmaade er for den Værdighed, den Autoritet, som — det nyter mellem os dog ikke at nægte det — sandelig ikke kan undværes over for den menige Mand, der dog umuligt er i Stand til at vurdere den sande Overlegenhed og bedømme aandelige Egenskaber. Det er denne skæbnevangre Mangel paa Disciplin, der for Tiden hersker inden for den danske Præstestand, hvormed slige Udfejelsier bærer sørgeligt Vidne. Og hvad bliver Følgen? Ser vi ikke allerede Frugeterne? Disse Skomager- og Skrabber-Vidner er de ikke i Folks Øjne blevne Vidundere af Betalende, halve Profeter, som man alle Begne stoffes om, og hvis Fjofler og Frajer demoraliserer Menigheden, saa denne til sidst næppe længer har Dre for en ordenlig gennemtanke og velformet Prædiken eller Sans for Gudstjenestens Højtidelighed. Det er saamænd ikke mere end saa Dage ordenlig Skjorte paa Kroppen præsenterede sig for mig som en Rollega og oven i Købet — vil De tænke Dem! — havde den Fræfthed at anmode om Tillæbelse til at benytte Kirken til sine Præ-